

یک کتاب درسی در

اقتصاد خرد

(مقدماتی)

پدیدآورنده:

علی اکبر داداش پور

سرشناسه	: داداش پور، علی اکبر، ۱۳۵۳ -
عنوان و نام پدید آور	: یک کتاب درسی در اقتصاد خرد (مقدمانی) / گردآوری علی اکبر داداش پور.
مشخصات نشر	: رشت: نستوه، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۲ ص.
شابک	: 978-600-5409-22-2
وضعیت فهرست نویسی	: قیبا
موضوع	: اقتصاد خرد
رده بندی کنگره	: HB ۱۸۰/ف۲د۱۳ ۱۳۹۰
رده بندی دیویی	: ۳۳۸/۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۵۴۴۴۴۵

انتشارات نستوه

آدرس: رشت - میدان فرهنگ - خیابان آزادگان - پلاک ۵۸ - تلفکس: ۳۲۲۸۹۳۳

نام کتاب : یک کتاب درسی در اقتصاد خرد (مقدمانی)

مؤلف : علی اکبر داداش پور

ناشر : انتشارات نستوه

نوبت چاپ : اول ۱۳۹۰

تیراژ : ۱۰۰۰ جلد

لیتوگرافی: همراهان

چاپ و صحافی : توکل

ناظر چاپ : سامان خسروی

طرح جلد : نستوه

قیمت : ۶۰۰۰ تومان

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۰۹-۲۲-۲

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۰	پیشگفتار مترجم.....
۱۱	مقدمه.....
	فصل اول: کلیات
۱۳	تعریف اقتصاد.....
۱۳	کالاهای اقتصادی، کالاهای رایگان و کالاهای بد.....
۱۵	نفع شخصی عقلایی.....
۱۵	روش‌شناسی اقتصاد.....
۱۶	خطاهای فلسفی (منطقی).....
۱۷	اقتصاد خرد در مقابل اقتصاد کلان.....
۱۷	تحلیل‌های جبری و نموداری در اقتصاد.....
	فصل دوم: هزینه فرصت
۲۱	هزینه فرصت.....
۲۲	منحی امکانات تولید.....
۳۱	تخصص‌گرایی و تجارت.....
	فصل سوم: تقاضا و عرضه
۳۵	مبادله کالا به کالا در مقابل بازارها.....
۳۶	قیمت‌های نسبی و اسمی.....
۳۷	تقاضا.....
۳۸	تغییر در تقاضا در مقابل تغییر در مقدار تقاضا.....
۳۹	تقاضای بازار.....
۴۰	عوامل موثر بر تقاضا.....
۴۵	اثرات بین‌المللی.....
۴۵	عرضه.....
۴۷	تغییر در مقدار عرضه در مقابل تغییر در عرضه.....
۴۸	عرضه بازار.....
۴۸	عوامل تعیین‌کننده عرضه.....

۵۰		اثرات بین‌المللی
۵۰		تبادل
۵۲		تغییر مکان تقاضا و عرضه
۵۴		قیمت سقف و قیمت کف

فصل چهارم: سیستم بازار

۵۷		نظم و هماهنگی بازار
۵۷		بازارها و سه سوال اصلی
۶۰		سه سوال اساسی و دولت
۶۰		خانوار
۶۰		انواع بنگاه‌ها
۶۱		تجارت بین‌المللی
۶۱		جریان گردش

فصل پنجم: بخش عمومی

۶۵		دولت در جریان گردش
۶۵		کارایی اقتصادی و کارایی فنی
۶۶		اطلاعات ناقص
۶۷		اثر خارجی
۶۸		کالاهای عمومی
۶۸		فقدان حقوق مالکیت
۶۹		انحصار
۶۹		بی‌ثباتی اقتصاد کلانی
۷۰		تنوری انتخاب عمومی دولت
۷۰		سیاست اقتصاد خرد و اقتصاد کلان
۷۰		برنامه‌ریزی مرکزی

فصل ششم: کشش

۷۳		کشش قیمتی تقاضا
۷۷		اندازه‌گیری کشش کمانی
۷۸		کشش و درآمد کل (فروشنده)
۸۱		تبعیض قیمت

۸۲	عوامل موثر بر کشش قیمتی تقاضا
۸۳	کشش متقابل (مقاطع) تقاضا
۸۴	کشش درآمدی تقاضا
۸۵	کشش قیمتی عرضه
۸۷	تعلق مالیات
	فصل هفتم: نظریه انتخاب مصرف کننده
۸۹	مطلوبیت
۸۹	مطلوبیت کل و مطلوبیت نهایی
۹۱	پارادوکس آب و الماس
۹۳	تعادل مصرف کننده
۹۴	تعادل مصرف کننده و تقاضا
۹۵	مازاد مصرف کننده
۹۹	منحنی های بی تفاوتی
۱۰۱	محدودیت بودجه
۱۰۱	تعادل مصرف کننده و منحنی های بی تفاوتی
	فصل هشتم: تولید، هزینه و عرضه
۱۰۳	تولید
۱۰۸	هزینه های کل
۱۱۱	هزینه های متوسط و نهایی
۱۱۵	هزینه های بلندمدت
	فصل نهم: حداکثرسازی سود
۱۱۹	حداکثرسازی سود
۱۲۱	درآمد نهایی و هزینه نهایی
۱۲۴	حداکثرسازی سود
۱۲۴	ساختارهای مختلف بازار
	فصل دهم: رقابت کامل
۱۲۷	منحنی تقاضا برای یک بنگاه منفرد
۱۲۸	حداکثرسازی سود
۱۳۰	حداقل سازی زیان و قانون تعطیلی

۱۳۲		قیمت در نقطه سر به سر
۱۳۳		منحنی عرضه کوتاه مدت
۱۳۴		بلند مدت
۱۳۵		تعادل بلند مدت و کارایی اقتصادی
۱۳۵		مازاد مصرف کننده و مازاد تولید کننده

فصل یازدهم: انحصار

۱۳۷		بازارهای انحصاری
۱۴۰		تقاضای درآمد متوسط، درآمد نهایی و کشش
۱۴۳		تبعیض قیمت و دامپینگ
۱۴۵		مقایسه رقابت کامل و انحصار
۱۴۶		تنظیم انحصار طبیعی

فصل دوازدهم: رقابت انحصاری و انحصار چند قطبی

۱۵۱		تعادل کوتاه مدت و بلند مدت در بازار رقابت انحصاری
۱۵۳		رقابت انحصاری در مقابل رقابت کامل
۱۵۴		انحصار چند قطبی در فروش
۱۵۷		اطلاعات ناقص
۱۵۸		مداخله دولت در بازارها
۱۵۹		آنتی تراست
۱۵۹		تنظیم

فصل سیزدهم: بازار منابع تولید

۱۶۲		تقاضای عرضه بازار منابع
۱۶۳		تقاضای بازار
۱۶۵		عرضه بازار
۱۶۶		قیمت سقف و قیمت کف
۱۶۶		تقاضای یک بنگاه انفرادی
۱۶۹		بازارهای خرید انحصاری منابع تولیدی
۱۷۰		منابع تولید چند گانه

فصل چهاردهم: بازار نیروی کار

۱۷۲	اختلاف دستمزدها.....
۱۷۴	تولید گروهی.....
۱۷۴	انتخاب تخصص.....
۱۷۴	تبعیض.....
۱۷۵	تبعیض آماری.....
۱۷۶	تبعیض حرفه‌ای.....
۱۷۶	بسته‌های پرداخت به مدیران عامل.....
۱۷۶	اثرات فوق‌ستاره‌ها.....
۱۷۷	قوانین ضد تبعیض.....
۱۷۷	ارزش مقایسه‌ای.....
۱۷۸	اتحادیه‌ها.....

فصل پانزدهم: سرمایه و بازارهای مالی

۱۸۱	سرمایه.....
۱۸۳	تغییرات تکنولوژیکی.....
۱۸۴	سرمایه مالی.....

فصل شانزدهم: بازار زمین و منابع طبیعی

۱۸۸	مشکلات زیست‌محیطی.....
۱۸۹	نظریه کوز.....
۱۸۹	ابعاد بین‌المللی.....

فصل هفدهم: کهنسالی، تأمین اجتماعی و مراقبت‌های بهداشتی

۱۹۱	اقتصاد خانواده.....
۱۹۲	کهنسالی و تأمین اجتماعی.....
۱۹۲	مراقبت‌های بهداشتی.....

پیش‌گفتار

در اثری که پیش روی دارید، خرده مطالبی گردآورده‌ام که به گمانم بتوان این مختصر را علی‌رغم وجود منابع متعدد و ارزشمند در بازار کتاب ایران درباره اقتصاد خرد، مجموعه مفیدی برای خواندن دانست و حداقل آن را به منزله‌ی یک کتاب کمک درسی در آموزش اقتصاد خرد ابتدائی انگاشت. دانشجویانی که به حکم گفته‌ی «کتاب بزرگ، درد سر بزرگ»، از مطالعه کتابهای حجیم به‌هم دارند، با خواندن این کتاب فرصتی می‌یابند تا با اختصاص زمانی محدود مطالب مهمی فراگیرند. افزون بر این در دنیای امروز که در آن اقتصاد به یک کالای ضروری تبدیل شده است، مطالعه اقتصاد برای بیش‌تر مردم حتی برای دانشجویان رشته‌های طبیعی از منبعی ساده‌امری اجتناب‌ناپذیر می‌نماید. در این کتاب به شرح و بسط مفاهیم اساسی اقتصادی اهتمام ورزیده و هم کوشیده‌ام. معادل واژگان مهم اقتصادی مربوطه و بیش از یکصد و پنجاه واژه را در زبان‌های ذکر نمایم تا مدخلی بر مطالعه بیش‌تر دانشجویان مشتاق شود. به هر روی این کتاب کاسی‌هایی دارد که من نیز به برخی از آنها واقفم. از دانشجویان عزیز و علاقه‌مندان متون اقتصادی که نکاتی را گوشزد نمایند، قدردانی می‌کنم.

علی‌اکبر داداش‌پور

رشت - پاییز ۱۳۹۰

مقدمه

این مجموعه مشتمل بر هفده فصل است. در فصل اول کتاب می‌خوانیم، اقتصاد به مطالعه این موضوع می‌پردازد که چگونه افراد و جوامع با مسأله اساسی کمیابی کنار می‌آیند. چون منابع در دسترس کافی جهت برآورده کردن نیازهای افراد و جوامع وجود ندارد، لذا افراد و جوامع باید در بین گزینه‌های رقیب دست به انتخاب بزنند.

در فصل دوم هزینه فرصت هر انتخاب به صورت هزینه انتخاب نکردن بهترین انتخاب دیگر تعریف می‌شود. در این فصل می‌خوانیم کمیابی ایجاب می‌کند، «بده-بستان»^۱ انجام شود. این بده-بستانها می‌توانند، بخوبی بوسیله «مرز»^۲ امکانات تولید بطور کامل تشریح شوند.

در فصل سوم بررسی خواهیم نمود که چگونه بازارها سطح قیمت و مقدار فروش و مصرف را تعیین می‌کنند. یک بازار شامل مجموعه ترتیبانی است که طی آن کالاها یا خدمات مبادله می‌شوند. در فصل چهارم عملکرد بازارها را با جزئیات بیش‌تری بررسی خواهیم نمود. نخست فرض می‌شود که هیچ مانعی برای عملکرد کارایی بازارها وجود ندارد. اما در فصل ۵ بررسی خواهیم کرد، موقعی که بازارها با کارایی کم‌تری عمل می‌کنند، چه روی می‌دهد. فصل پنجم به بررسی نقش دولت در اقتصاد تمرکز یافته است. بازارها همیشه با کارایی عمل نمی‌کنند. وقتی که بازارها دچار ناکارایی اقتصادی می‌شوند، ممکن است، دولت بتواند، این شکست بازار را تصحیح نماید. فصل ششم بر روی مفهوم «کشش»^۳ به عنوان سنج‌ای از پاسخ‌گویی مقدار تقاضا و هم مقدار عرضه نسبت به تغییر در برخی از متغیرهای دیگر تمرکز یافته است. فصل هفتم جزئیات بیش‌تری از آزمون تئوری انتخاب مصرف‌کننده را ارائه می‌نماید. تئوری تقاضا از تئوری انتخاب مشتق می‌شود. در فصل هشتم

با بررسی عوامل موثر بر هزینه‌های تولید بر طرف عرضه اقتصاد متمرکز می‌شویم. در فصل نهم می‌خوانیم، بنگاه‌ها چگونه سطح تولید حداکثر کننده سود را بر می‌گزینند. در بخشی از این مبحث تفاوت‌های بین بازارهای رقابت کامل، رقابت انحصاری، انحصار چند جانبه (چند قطبی) فروش و انحصار را نیز بررسی خواهیم نمود. در فصل دهم خواهیم دید که چگونه قیمت و تولید در یک بازار کاملاً رقابتی تعیین می‌گردند. در فصل یازدهم بررسی می‌کنیم که قیمت و مقدار تولید در یک بازار انحصاری چگونه تعیین می‌شوند. در فصل دوازدهم بررسی خواهیم نمود که قیمت و مقدار در بازارهای رقابت انحصاری و انحصار چند قطبی فروش چگونه تعیین می‌شوند. در فصل سیزدهم می‌آموزیم که چگونه اشتغال و قیمت‌های منابع در بازار عوامل تولید تعیین می‌گردند. در فصل چهاردهم بازار نیروی کار را با دقت بیشتری بررسی خواهیم نمود. در این فصل عرضه نیروی کار مورد توجه قرار خواهد گرفت. در فصل پانزدهم بازار سرمایه و عوامل موثر بر تغییرات تکنولوژیکی، در فصل شانزدهم بازارهای منابع طبیعی و سیاست‌های زیست‌محیطی و در فصل هفدهم برخی از موضوعات مرتبط با سالخوردگی، تأمین اجتماعی و مراقبت‌های بهداشتی را بررسی می‌نماییم.